

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

VISIO-KAAVAN KEHITYSKUVAT JA TAVOITTEET

Maakuntahallituksen iltakoulu
12.2.2025

VISIO-kaavalle määritellyt tavoitteet

Energia

Logistiikka ja
pitkän matkan
henkilöliikenne

Luonto ja
hiilensidonta

Teollinen tuotanto,
kiertotalous ja
maa-aineshuolto

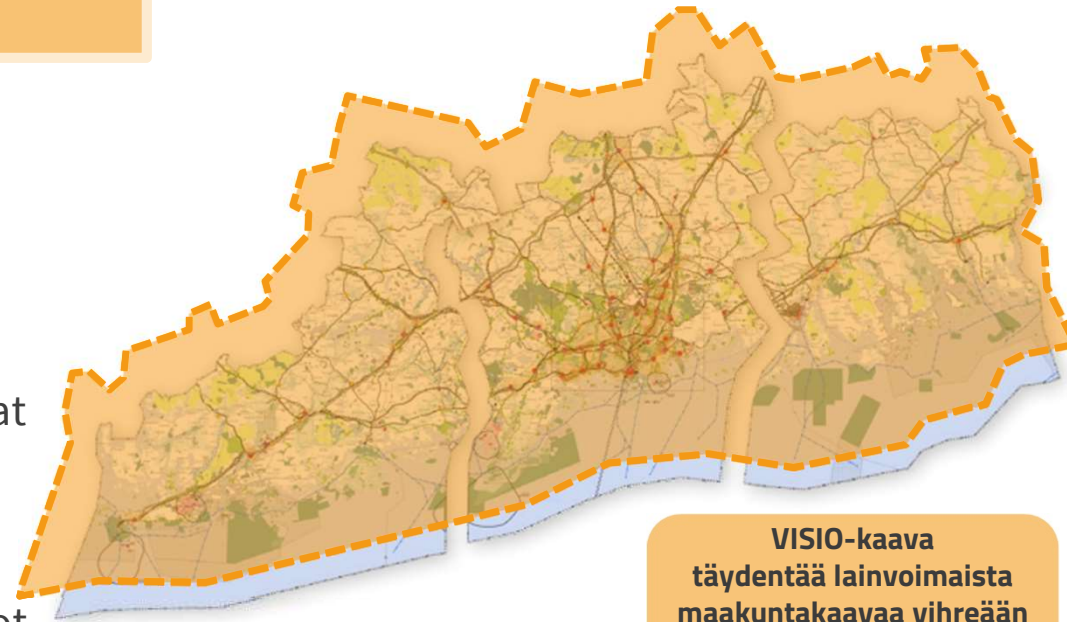
Vesihuolto ja
vesivarat

Kaavan teemoista on viime syksynä valmisteltu kehityskuvat, jotka taustoittavat kaavan tavoitteita. suunnitteluperiaatteita sekä myöhemmin kaavaratkaisuita.

Läpileikkaavina näkökulmina kaavatyössä korostuvat ilmastonmuutokseen vastaaminen, turvallisuus, resilienssi ja huoltovarmuus sekä hyväksyttävyyys.

Alustavista tavoitteista työstettiin viimeistellyt versiot yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Hallituksen kokoukseen tuodaan OAS, johon ne sisältyvät.

VISIO Innovatiivinen vihreä siirtymä Uudenmaan 5. vaihemaakuntakaava

VISIO-kaava
täydentää lainvoimaista
maakuntakaavaa vihreään
siirtymään liittyvien
teemojen osalta

Vihreän siirtymän määritelmä

Vihreä siirtymä on välttämätön muutos kohti ekologisesti kestävää taloutta ja elinvoimaa. Kestävä talous perustuu vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin ja luonnonvarojen kestäväan käyttöön.

Vihreä siirtymä mahdollistaa hiilineutraalin yhteiskunnan rakentumisen, parantaa ekologista tasapainoa, hillitsee ilmastonmuutosta sekä edistää siihen sopeutumista, sekä turvaa tulevaisuuden elinmahdollisuuksia.

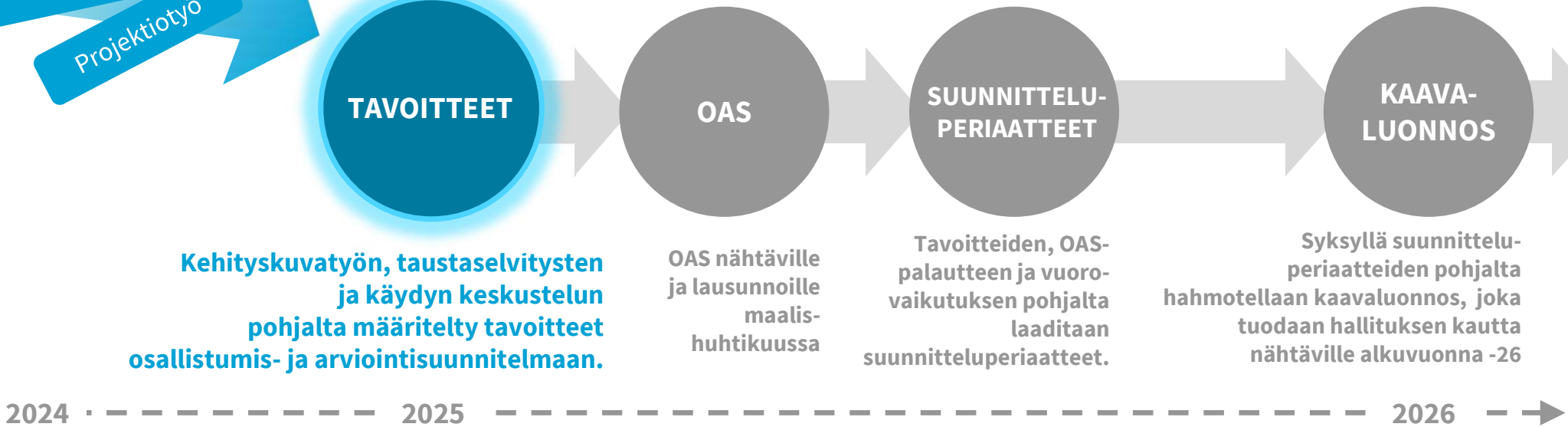
Puhdas energiasiirtymä on tiivis osa vihreää siirtymää. Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen puhtailla energiaratkaisuilla on keskeinen tavoite siirtymässä.

Uudellamaalla vihreässä siirtymässä painottuvat innovaatiot, resurssiviisaus, luonnon ja ympäristön asettamat rajat, kestävän liikenteen, logistiikan ja infrastruktuurin kehittäminen sekä sosiaalinen hyväksyttävyys.

KEHITYSKUVIEN JA TAVOITTEIDEN MUODOSTAMINEN

KAAVATYÖN VUOSI 2025

2024 · · · · · 2025 · · · · · 2026 →

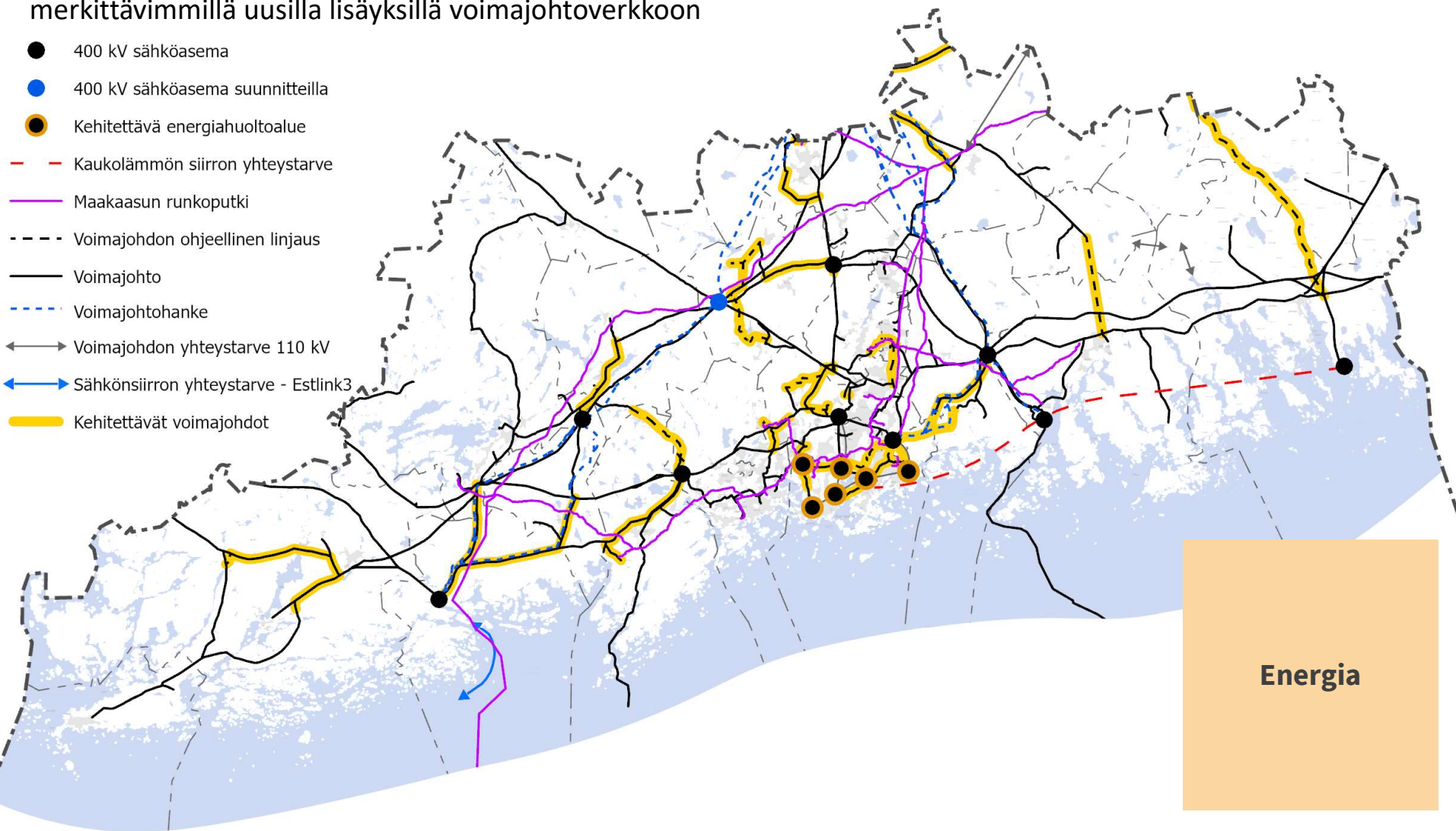
Nostoja ENERGIAN kehityskuvasta

- **Sähkönsiirto- ja maakaasuverkon päivitys** ajan tasalle
- Ns. **pienten modulaaristen ydinvoimaloiden** huomiointi, voimalat voivat olla joko sähköä ja lämpöä tuottavia tai ainoastaan lämpöä tuottavia laitoksia
- **Datakeskusten tuottama hukkalämpö** ja toisaalta niiden **tarvitsema sähkö**
- **Vetytalous:** energian siirto vetynä, vedyn tuotanto, vihreä teräs, vedyn kantaja-aineet ym.
- **Aurinkovoiman hallittu rakentaminen**
- Tuulivoiman osalta ei ole tarvetta uudelleentarkastelulle
- Geoterminen energia nähdään tarkemman kaavatason suunnittelukysymyksenä

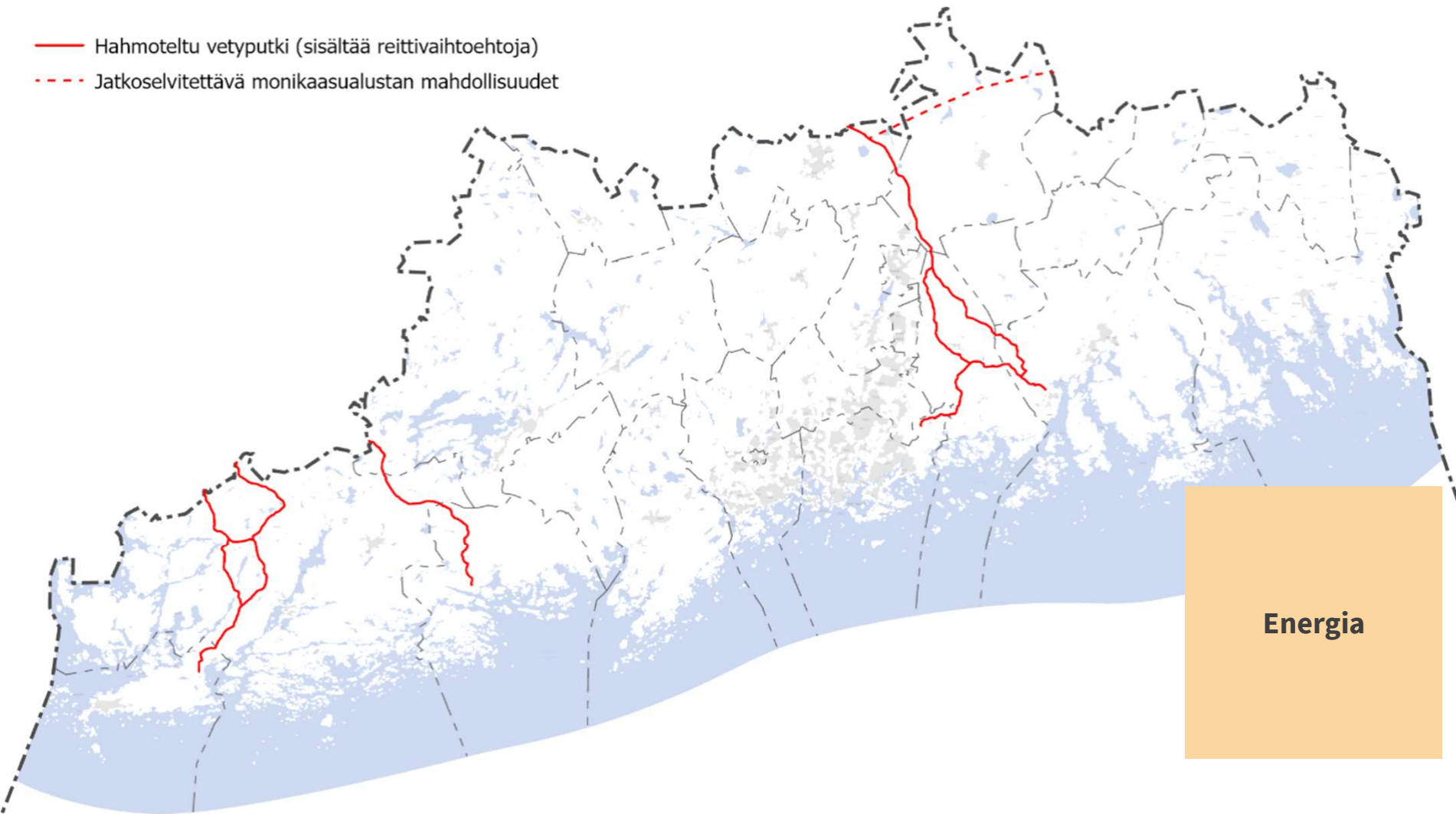

Energian siirtoon liittyvät maakuntakaavamerkinnät täydennettynä merkittävimmillä uusilla lisäyksillä voimajohtoverkkoon

- 400 kV sähköasema
- 400 kV sähköasema suunnitteilla
- Kehitettävä energiahuoltoalue
- - - Kaukolämmön siirron yhteystarve
- Maakaasun runkoputki
- - - Voimajohdon ohjeellinen linjaus
- Voimajohto
- - - Voimajohtohanke
- ↔ Voimajohdon yhteystarve 110 kV
- ↔ Sähkösiirron yhteystarve - Estlink3
- Kehitettävät voimajohdot

- Hahmoteltu vetyputki (sisältää reittivaihtoehtoja)
- - - Jatkoselvitettävä monikaasualustan mahdollisuudet

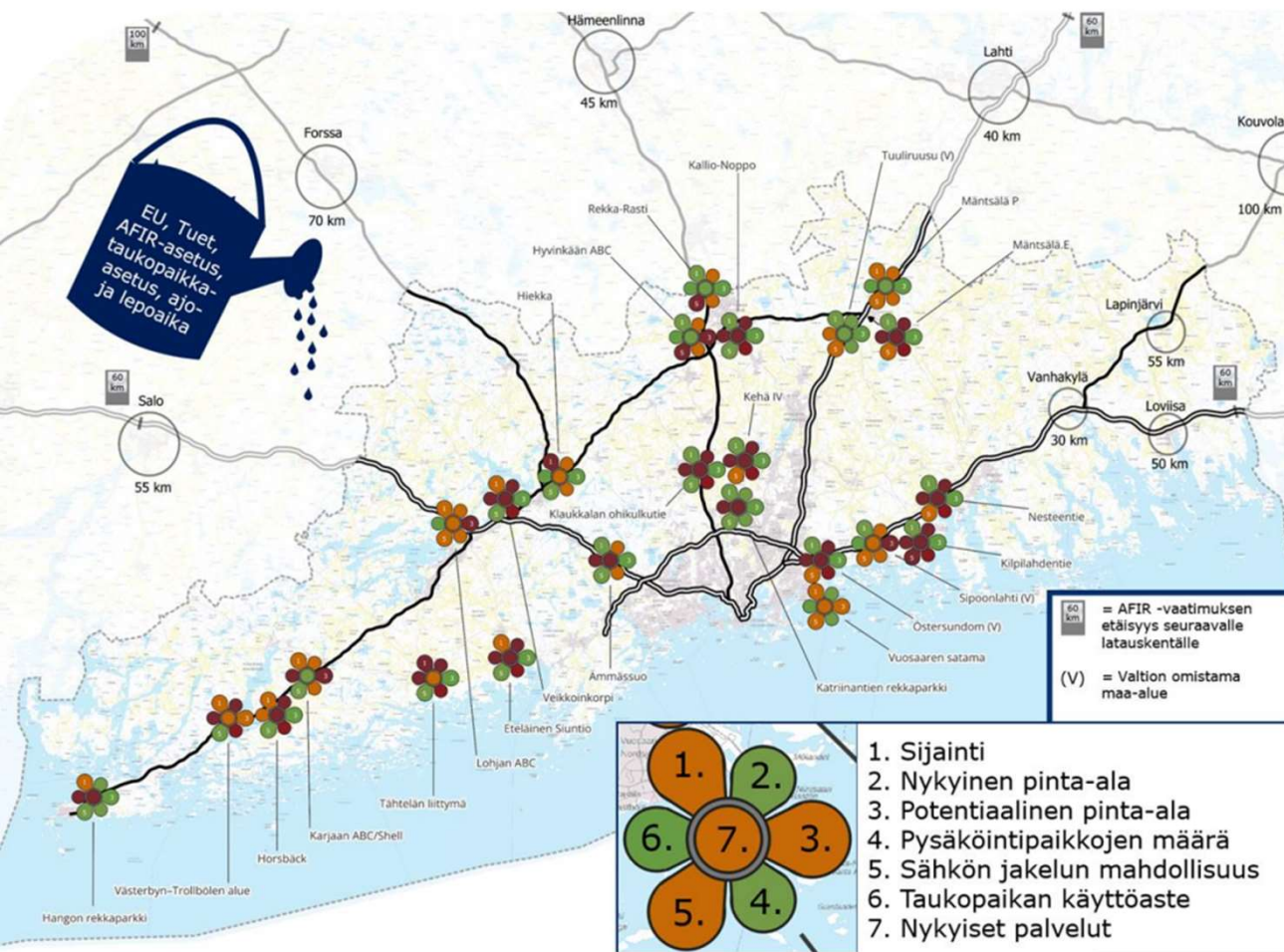
Energia

Nostoja LOGISTIIKAN ja PITKÄN MATKAN HENKILÖLIIKENTEEN kehityskuvasta

- **Liikenne12** päivityksen priorisoidut tavoitteet, joita kaavassa noudatellaan: 1. Toimivuus; 2. Turvallisuus ja 3. Kestävyys
- Kesällä 2024 voimaan tullut uusi **TEN-T-asetus** vauhdittaa saumatonta ja kestävästä liikkumista Euroopassa.
- Suomen ja Uudenmaan kannalta on merkittävää, että uusi asetus sisältää **kiinteän yhteyden Helsingin ja Tallinnan välille** uutena mahdollisena selvityskohteenä.
- **Hankeyhtiöiden radat** ovat esitetty TEN-T laajennetulla ydinverkolla suurnopeusratoina ja suunnitelmat edenneet
- TEN-T verkolla **yhteydet Venäjälle** on katkaistu
- **Helsingin, Hangon ja Inkoon satamat** ovat TEN-T satamia
- **AFIR-asetus** (Alternative Fuels Infrastructure Regulation) vaatimukset sähköautojen, ladattavien hybridien ja muiden vaihtoehtoisten käyttövoimien infrastruktuurin kehittämiseksi.

**Logistiikka ja
pitkän matkan
henkilöliikenne**

Havaittujen potentiaalisten jakelualueiden sijainnit ja luokittelu.

Uudenmaan raskaan liikenteen vaihtoehtoisten energialähteiden jakeluverkkoselvitys 2024 (Uudenmaan liitto, ELY 2025)

Logistiikka ja pitkän matkan henkilöliikenne

1. Alueen sijainti kysyntään nähden (Uudenmaan logistiikkaselvitys)

- Alue sijaitsee erittäin korkean priorisointiluokan tien läheisyydessä (>700)
- Alue sijaitsee korkean priorisointiluokan tien läheisyydessä (500-700)
- Alue sijaitsee matalamman priorisointiluokan tien läheisyydessä (<500)

2. Alueen nykyinen pinta-ala

- Nykyinen pinta-ala riittää jakeluun (>2 ha)
- Nykyinen pinta-ala ei riitä jakeluun (<2 ha)
- Ei olemassa olevaa infraa

3. Alueen potentiaalinen pinta-ala

- Alueen on runsaasti potentiaalista pinta-alaa jakelun toteuttamiseen (>5 ha)
- Alueen on riittävästi potentiaalista pinta-alaa jakelun toteuttamiseen (2-5 ha)
- Alueen potentiaalinen pinta-ala asettaa rajoitteita jakelun toteuttamiselle (<2 ha)

4. Taukopaikan nykyisten pysäköintipaikkojen määrä

- Taukopaikan kapasiteetti on yli 50 autopaikkaa
- Taukopaikan kapasiteetti on 50-10 autopaikkaa
- Taukopaikan kapasiteetti on alle 10 autopaikkaa

5. Sähkön jakelun toteuttamismahdollisuudet

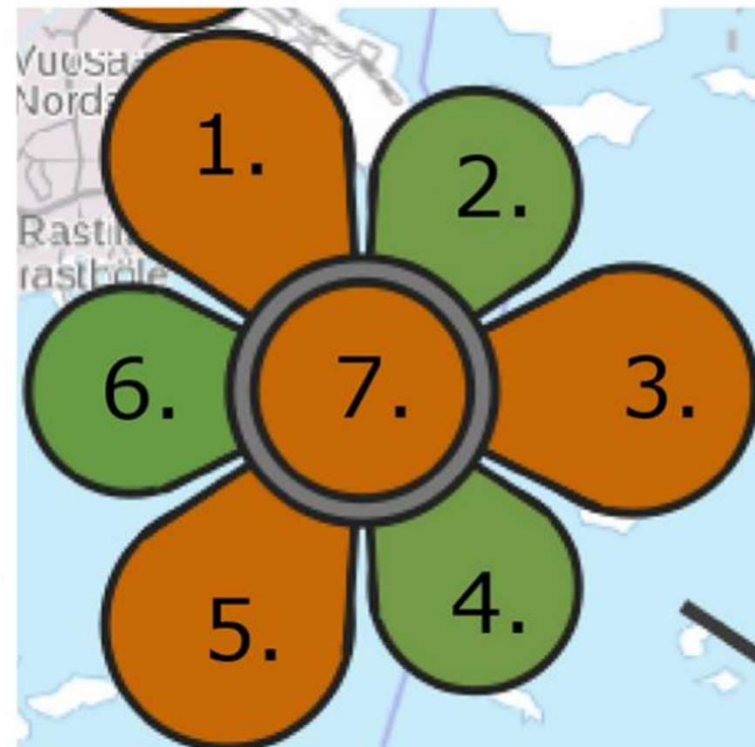
- Sähköä saatavilla nykytilanteessa lähes AFIR vaatimusten kokoluokassa.
- Sähköä saatavilla alle AFIR vaatimusten kokoluokassa tai liittymän saanti kestää yli 1 vuosi.
- Sähköä ei saatavissa useaan vuoteen lähelle AFIR vaatimusten kokoluokkaa.

6. Taukopaikan nykyinen käyttöaste yöllä

- Käyttöaste yöllä yli 90%
- Käyttöaste yöllä 90% - 70%
- Käyttöaste yöllä alle 70%

7. Alueen nykyiset palvelut raskaalle liikenteelle

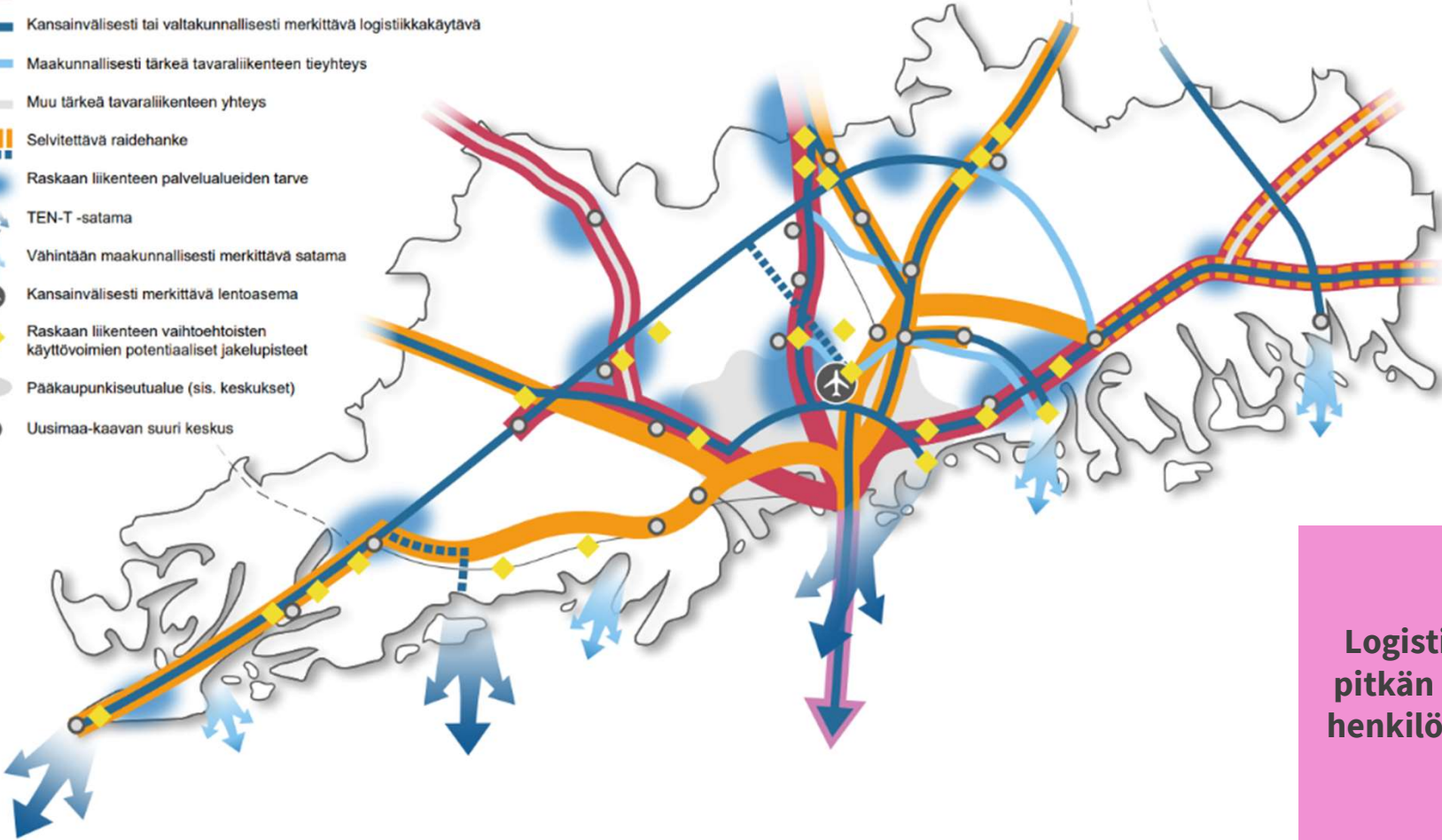
- Alueella sijaitsee nykyisin palveluita yöllä ja päivällä
- Alueella sijaitsee nykyisin palveluita vain päivällä
- Alueella ei ole nykyisin palveluita

Alueiden luokittelumenetelmä

Kehityskuvakartta 01/2025

- Ensisijaisesti junaliikenteeseen perustuva joukkoliikennekäytävä
- Linja-autoliikenteeseen perustuva joukkoliikennekäytävä
- Juna- ja lauttaliikenteeseen perustuva joukkoliikennekäytävä.
- Kansainvälisesti tai valtakunnallisesti merkittävä logistiikkakäytävä
- Maakunnallisesti tärkeä tavaraliikenteen tieyhteys
- Muu tärkeä tavaraliikenteen yhteys
- Selvitettävä raidehanke
- Raskaan liikenteen palvelualueiden tarve
- TEN-T -satama
- Vähintään maakunnallisesti merkittävä satama
- Kansainvälisesti merkittävä lentoasema
- Raskaan liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien potentiaaliset jakelupisteet
- Pääkaupunkiseutualue (sis. keskukset)
- Uusimaa-kaavan suuri keskus

**Logistiikka ja
pitkän matkan
henkilöliikenne**

Nostoja LUONNON ja HIILENSIDONNAN kehityskuvasta

- **Suojelualueverkosto on perusta** luonnon monimuotoisuuden säilymiselle. Sen vahvistamisessa **tarvitaan hyvin kytkeytyneitä ekologisia verkostoja**, erityisesti muuttuvassa ilmastossa.
- **Vihreän siirtymän hankkeiden sijainnin ohjauksella vältetään** luonnon monimuotoisuutta heikentäviä vaikutuksia.
- **Ekologisen kompensaation hyvitysalueiksi ja muutoin ennallistettaviksi** soveltuvia alueita on tarve tunnistaa mm. maakuntakaavoituksessa
- Uudenmaan väestönkasvu ja toimintojen keskittyminen alueelle jatkuu, **kasvun ohjaaminen kestävällä tavalla luonnon arvoja ja hiilensidontaa tuottavat alueet huomioon ottaen** on välttämätöntä
- **EU:n ennallistamisasetuksen kansalliseen toimeenpanoon varaudutaan**

**Luonto ja
hiilensidonta**

EKOLOGISTEN VERKOSTOJEN KESKEISET OSAT

- Ekologisten verkostojen ydinalue
- Metsäinen ydinalue
- ↔ Ekologisten verkostojen ylitaakunnallinen yhteys
- Saaristo- ja merivyöhyke
- Sinirakenteen ydinalue
- ↔ Meren ja maan vuorovaikutus
- ▨ Ekologisesti merkittävä meriluontoalue

KOHTI LUONTOPOSITIIVISUUTTA

- Luonnon monimuotoisuuden ja virkistyskäytön tasapaino Viherkehällä
- Maaseutumaisen alueiden kytkeytyneet elinympäristöt
- Monimuotoinen ja -hyötyinen kaupunkiluonto
- Lajikirjoa lisäävä luonnonläheinen taajama

Ekologiset verkostot 2050

Luonto ja hiilensidonta

Nostoja teollisen tuotannon, kiertotalouden ja maa-aineshuollon kehityskuvasta

- Maakuntakaavaratkaisun lähtökohtana tulisi olla olemassa olevien alueiden ja rakenteiden hyödyntäminen ennen uusien alueiden kaavoittamista ja toteuttamista.
- Kaavamerkintöjen riittävyttä arvioitaessa on **otettava huomioon vihreän siirtymän hankkeiden ohella muiden teollisuus- ja logistiikkatoimintojen tilantarpeet.**
- Potentiaalisia vihreän siirtymän keskittymiä voi olla tarpeen **tunnistaa ja profiloida sekä täydentää** kaavatyössä.
- Kiertotaloudessa kasvukeskusten osalta voi olla tarvetta **laajemmille, alueellisille kiertotalouskeskittymille.**

Teollinen
tuotanto,
kiertotalous ja
maa-
aineshuolto

Teollisen tuotannon, kiertotalouden ja maa-aineshuollon merkinnät maakuntakaavoissa

- **Uusimaa-kaava**
 - Tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämialueet (ns. harmaat donitsit)
 - Teollisuus- ja varastoalue, jolla on / jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen (T/kem)
 - Maa-aineshuollon kehittämialueet
 - Kiertotalouden ja jätehuollon alueet
 - Yleiset suunnittelumääräykset
- **Östersundomin maakuntakaava**
 - Jäte- ja energiahuollon alue
 - Ylijäämämaiden loppusijoitukseen varattu alue

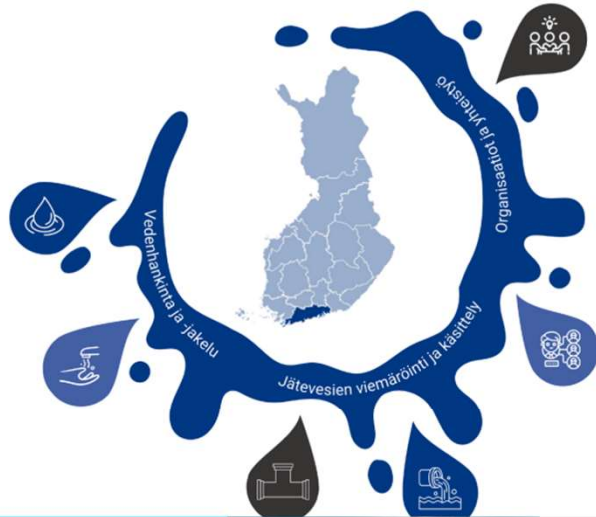

Nostoja VESIHUOLLON ja VESIVAROJEN kehityskuvasta

- Vesivarojen ja vesihuollon pitkän aikavälin tarpeiden turvaaminen
 - [Uudenmaan vesihuollon alueellisen yleissuunnitelman](#) huomioiminen tarvittavilta osin
 - Pohjavesitietojen päivittäminen ELY:n uusien tietojen pohjalta
- Vesivarojen ja vesihuollon huomiointi vaikutusten arvioinnissa
 - Vesivarojen osalta erityisesti sopeutumisen näkökulmasta
 - Huoltovarmuus

Uudenmaan vesihuollon alueellinen yleissuunnitelma vuoteen 2050

Teknis-taloudellinen suunnitelma sekä yhteistyön ja organisaatorakenteen kehittämisen vaihtoehtojen alustava tarkastelu

Vesihuolto ja vesivarat

Uudenmaan vesihuollon yleissuunnitelma on julkaistu

10.2.2025

Uudenmaan vesihuollon tulevaisuuden vaihtoehtoja tarkastellaan juuri valmistuneessa alueellisessa yleissuunnitelmassa. Suunnitelma on osa laajempaa alueellista vesihuoltostrategiaa, ja tarjoaa kunnille ja vesihuoltolaitoksille suuntaviivoja päätöksenteon tueksi.

Yleissuunnitelman tavoitteena on paitsi teknistaloudellinen tarkastelu, myös kuntien ja vesihuoltotoimijoiden välisen yhteistyön ja vuoropuhelun lisääminen. Tämä yhteistyö on avainasemassa vesihuollon kehittämisessä ja toimintavarmuuden parantamisessa.

Tutustu suunnitelmaan

VISIO-kaavan tavoitteet

- Lähtökohtina huomioitu Uusimaa-ohjelman painopisteet ja tavoitteet sekä lainvoimaisen Uusimaa-kaavan tavoitteet
- Pohjana kehityskuvat, kunta-asiantuntijat sparranneet työpajoissa
- VISIO-kaavan päätavoitteet
 - Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen
 - Kestävän, innovatiivisen kilpailukyvyn vahvistaminen
 - Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen
- Näissä alatavoitteet 20 kpl
- Tavoitteet tarkentuvat OAS:in palautteen pohjalta suunnitteluperiaatteiksi, jotka ohjaavat kaavaratkaisuiden luonnostelua – > MHS 06/2025
- Tavoitteet määrittelevät yleispiirteisemmin mihin kaavalla pyritään ja suunnitteluperiaatteet kuvaavat tarkemmin millä kaavan keinoilla sinne päästään.

Kaavan yleisemmät tavoitteet tarkentuvat teemojen suunnitteluperiaatteiksi keväällä, case energia

Energiaan liittyviä kaavan tavoitteita esimerkiksi:

- Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävän energiajärjestelmän edistäminen
- Riittävän, puhtaan energian turvaaminen elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin

Energiaan liittyvien suunnitteluperiaatteiden luonnostelua:

- Huomioidaan ympäristön reunaehdot aurinkoenergian sijoittumisessa, kuten ekologiset verkostot.
- Varaudutaan myös ylimaakunnallisiin ja valtakunnan rajat ylittäviin sähkön- ja kaasunsiirron yhteyksiin.
- Pysytään tuulivoiman osalta lainvoimaisen maakuntakaavan ratkaisuisissa, jotka mahdollistavat 10 teollisen kokoluokan voimalat selvitysten perusteella.
- Turvataan satamien ja niiden kuljetusketjujen puhtaan energian saanti.

ALUSTAVAT PÄÄ- JA ALATAVOITTEET	KAAVAN TEEMAT, JOILLA VASTATAAN TAVOITTEESEEN				
1. Ilmastonmuutokseen ja luontokatoon vastaaminen	Luonto ja hiilensidonta	Liikenne ja logistiikka	Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maanaineshuolto	Vesihuolto ja vesivarat	Energia
1.1 Ilmastopäästöjen vähentäminen ja hiilensidonnin tukeminen					
1.2 Luonnonvarojen ekologisesti kestävä käytön edistäminen					
1.3 Ekosysteempipalvelujen tarjonnan parantaminen					
1.4 Kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistäminen					
1.5 Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä energijärjestelmän edistäminen					
1.6 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tukeminen					
1.7 Ekologisten verkostojen vahvistaminen					
1.8 Meren ja vesistöjen tilan parantaminen					
1.9 Liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien siirtymän tukeminen					
2. Kestävä ja innovatiivinen kilpailukyky	Luonto ja hiilensidonta	Liikenne ja logistiikka	Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maanaineshuolto	Vesihuolto ja vesivarat	Energia
2.1 Vihreän siirtymän keskittymien muodostumisen edistäminen					
2.2 Elinkeinoelämän kestävä kilpailukyky ja toimintaedellytysten tukeminen					
2.3 Teknologisen kehityksen ja uusien toimintamallien huomioiminen ja hyödyntäminen					
2.4 Saavutettavuuden parantaminen maakunnallisesti, kansallisesti, Itämeren alueella ja osana Eurooppaa					
2.5 Logistiikkatoimintojen sijoittumisen mahdollisuuksien ja kestävien liikenneyhteyksien varmistaminen					
2.6 Riittävän, puhtaan energian turvaaminen elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin					
2.7 Pitkänmatkaisen joukkoliikenteen edistäminen					
3. Kasvun kestävä ohjaaminen ja alueiden välinen tasapaino	Luonto ja hiilensidonta	Liikenne ja logistiikka	Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maanaineshuolto	Vesihuolto ja vesivarat	Energia
3.1 Vihreän siirtymän toimintojen tukeutuminen oleviin rakenteisiin ja verkostoihin					
3.2 Alueiden vahvuuksiin perustuva profilointi ja kehittäminen					
4. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen	Luonto ja hiilensidonta	Liikenne ja logistiikka	Teollinen tuotanto, kiertotalous ja maanaineshuolto	Vesihuolto ja vesivarat	Energia
4.1 Vesihuollon pitkän aikavälin tarpeiden turvaaminen					
4.2 Vesivarojen turvaaminen					
4.3 Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen					
4.4 Terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistäminen					

Uusimaa-ohjelman painopisteet

Ympäristöviisas
Uusimaa

Menestyvä Uusimaa

Onnellisten Uusimaa

Maakuntakaavan tavoitteet

VISIO-kaavan
tavoitteet?

1. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen

- 1.1 Ilmastopäästöjen vähentäminen ja hiilensidonnann tukeminen
- 1.2 Luonnonvarojen ekologisesti kestävän käytön edistäminen
- 1.3 Ekosysteemipalvelujen tarjonnan parantaminen
- 1.4 Kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistäminen
- 1.5 Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävän energiajärjestelmän edistäminen
- 1.6 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tukeminen
- 1.7 Ekologisten verkostojen vahvistaminen
- 1.8 Meren ja vesistöjen tilan parantaminen
- 1.9 Liikenteen vaihtoehtojen käyttövoimien siirtymän tukeminen

2. Kestävän ja innovatiivisen kilpailukykyyn vahvistaminen

- 2.1 Elinkeinoelämän kestävä kilpailukyky ja toimintaedellytysten tukeminen
- 2.2 Teknologisen kehityksen ja uusien toimintamallien huomioiminen ja hyödyntäminen
- 2.3 Kestävän saavutettavuuden parantaminen maakunnallisesti, kansallisesti, Itämeren alueella ja osana Eurooppaa
- 2.4 Logistiikkatoimintojen sijoittamisen mahdollisuuksien ja logistiikan kestävien liikenneyhteyksien varmistaminen
- 2.5 Vihreän siirtymän keskittymien muodostumisen edistäminen alueiden vahvuksiin perustuen
- 2.6 Riittävän, puhtaan energian turvaaminen elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin
- 2.7 Pitkänmatkaisen joukkoliikenteen edistäminen
- 2.8 Vihreän siirtymän toimintojen tukeutuminen oleviin rakenteisiin ja verkostoihin

3. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen

- 3.1 Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen
- 3.2 Vesivarojen turvaaminen
- 3.3 Terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistäminen

Maakuntakaavan suunnitteluperiaatteet

Tavoitteita
tarkentavat
periaatteet, joiden
pohjalta aletaan
laatimaan
Kaavuluonnosta

>> Määritetään
kesällä 2025

1. Ilmastonmuutokseen vastaaminen ja luonnon monimuotoisuuden lisääminen

1.1 Ilmastopäästöjen vähentäminen ja hiilensidonnallisuuden tukeminen

1.2 Luonnonvarojen ekologisesti kestävä käytön edistäminen

1.3 Ekosysteemipalvelujen tarjonnan parantaminen

1.4 Kiertotalouden ja resurssitehokkuuden edistäminen

1.5 Ilmaston ja ympäristön kannalta kestävä energiasysteemin edistäminen

1.6 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen tukeminen

1.7 Ekologisten verkostojen vahvistaminen

1.8 Meren ja vesistöjen tilan parantaminen

1.9 Liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien siirtymän tukeminen

2. Kestävän ja innovatiivisen kilpailukykyyn vahvistaminen

2.1 Elinkeinoelämän kestävä kilpailukyky ja toimintaedellytysten tukeminen

2.2 Teknologisen kehityksen ja uusien toimintamallien huomioiminen ja hyödyntäminen

2.3 Kestävän saavutettavuuden parantaminen maakunnallisesti, kansallisesti, Itämeren alueella ja osana Eurooppaa

2.4 Logistiikkatoimintojen sijoittumisen mahdollisuuksien ja logistiikan kestävien liikenneyhteyksien varmistaminen

2.5 Vihreän siirtymän keskittymien muodostumisen edistäminen alueiden vahvuuksiin perustuen

2.6 Riittävän, puhtaan energian turvaaminen elinkeinoelämän ja asukkaiden tarpeisiin

2.7 Pitkänmatkaisen joukkoliikenteen edistäminen

2.8 Vihreän siirtymän toimintojen tukeutuminen oleviin rakenteisiin ja verkostoihin

3. Toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen

3.1 Kriittisen infrastruktuurin toimintavarmuuden ja turvallisuuden edistäminen

3.2 Vesivarojen turvaaminen

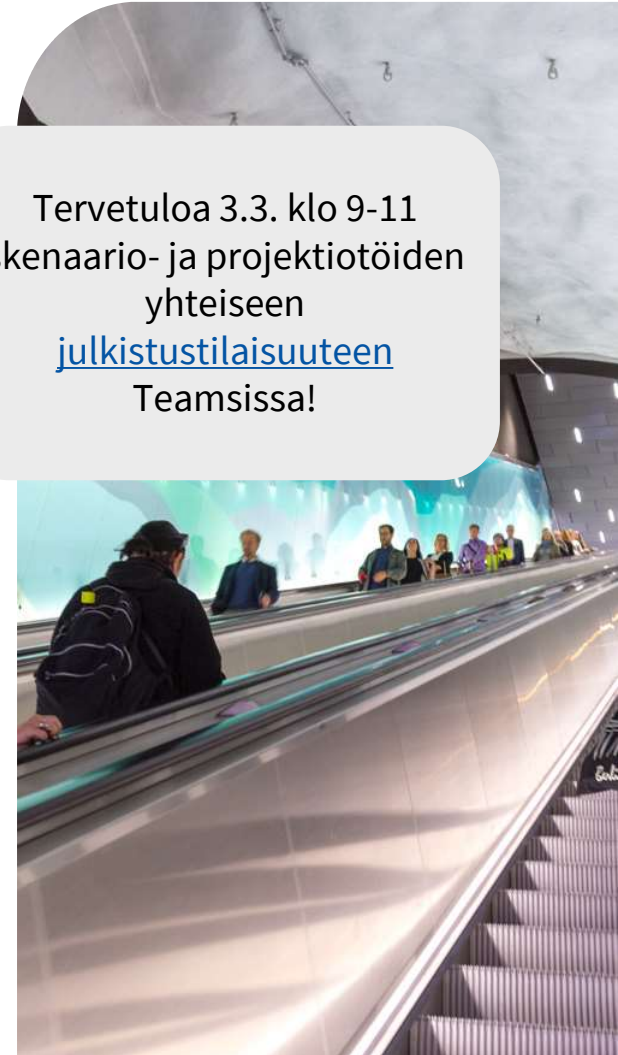
3.3 Terveellisen ja turvallisen elinympäristön edistäminen

Uudenmaan väestö- ja työpaikkaprojektiot

- Uudenmaan liitossa on valmistunut päivitys koko maakunnan kattavista väestö- ja työpaikkaprojektioista vuoteen 2060.
- Päivitetty vuosien 2020-2021 projektioita [Uudenmaan kasvun vaihtoehdot väestö- ja työpaikkaprojektiot.pdf](#)
- Projektioiden päivitystä tarvitaan , koska toimintaympäristössä on tapahtunut isoja muutoksia (mm. covid-pandemia, väestödynamikka jne.) ja taustatiedot ovat päivittyneet
- Projektioita voidaan hyödyntää maakuntakaavatyössä, Uusimaa-ohjelmatyössä ja Helsingin seudun MAL-työssä. Lisäksi niitä voi hyödyntää asiantuntijatyön, ennakoinnin ja edunvalvonnan sekä kuntien työn tukena.
- Projektiot on laadittu Uudellemaalle kunnittain ja seuduittain (pääkaupunkiseutu, KUUMA-seutu, Itä- ja Länsi-Uusimaa)
- Prosessiin sisältyi laaja vuorovaikutuskierros työpajoineen kuntien asiantuntijoille ja muille sidosryhmille
- **Aluetalouden skenaarioiden, väestö- ja työpaikkaprojektioiden ohella suositukset** skenaarioiden ja projektioiden **kehityskulkuihin varautumiseksi** maankäytön ja liikenteen suunnittelussa.

Uudenmaan liitto | Nylands förbund | Helsinki-Uusimaa Regional Council

Tervetuloa 3.3. klo 9-11
skenaario- ja projektiotöiden
yhteiseen
[julkistustilaisuuteen](#)
Teamsissa!

Projektit auttavat varautumaan

- Maankäyttö ja liikennejärjestelmä vaativat pitkäjännitteistä suunnittelua – siksi on tärkeää, että ne pohjautuvat **perusteltuihin näkemyksiin tulevaisuudesta**.
- Tulevaisuuteen liittyy lukemattomia epävarmuustekijöitä, mutta **ennakoinnin tärkein tehtävä on kuvata mahdollisia kehityskulkuja**, jotka auttavat hahmottamaan, minkälaisia suunnitelmia kannattaa tehdä ja mitä toimenpiteitä toteuttaa erilaisissa vaihtoehdoissa ja tilanteissa.
- Maankäytön ja liikenteen suunnittelussa Uudellamaalla haasteena on **varautua nopean kasvun jatkumiseen**, joka voi alueellisesti painottua hyvinkin eri tavoilla.
- Kasvu edellyttää rakentamismahdollisuuksia asumiselle ja yritystoiminnalle sekä liikennejärjestelmää, joka mahdollistaa hyvän saavutettavuuden eri alueilla. Kaavoitus ja liikennesuunnittelu mahdollistavat kasvun toteutumisen taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä tavalla.
- Ennakointi auttaa varautumaan myös tilanteeseen, jossa väestön ja työpaikkojen määrät eivät kasva tai kääntyvät laskuun.

Kuva: Rahul Thakuri /Pexels

Neljä skenaariovaihtoehtoa

Nopean kasvun vaihtoehdot Vet 0,1 ja 2

- Uudenmaan kilpailukyky ja tuottavuus vahvistuvat.
- Investoinnit parantavat Uudenmaan kilpailukykyä, vahvistavat yritystoiminnan edellytyksiä ja vientiä, tuovat työpaikkoja ja lisäävät työvoiman kysyntää.
- Työikäisen väestön kasvu jatkuu nopeana.

Hidastuvan kasvun vaihtoehto Ve 3

- Uudenmaan suhteellinen kilpailukyky heikkenee, investointeja ei saada odotetusti ja työikäisen väestön määrän kasvu hidastuu.

Ve0 Tilastokeskuksen ennuste jatkettuna vuoteen 2060

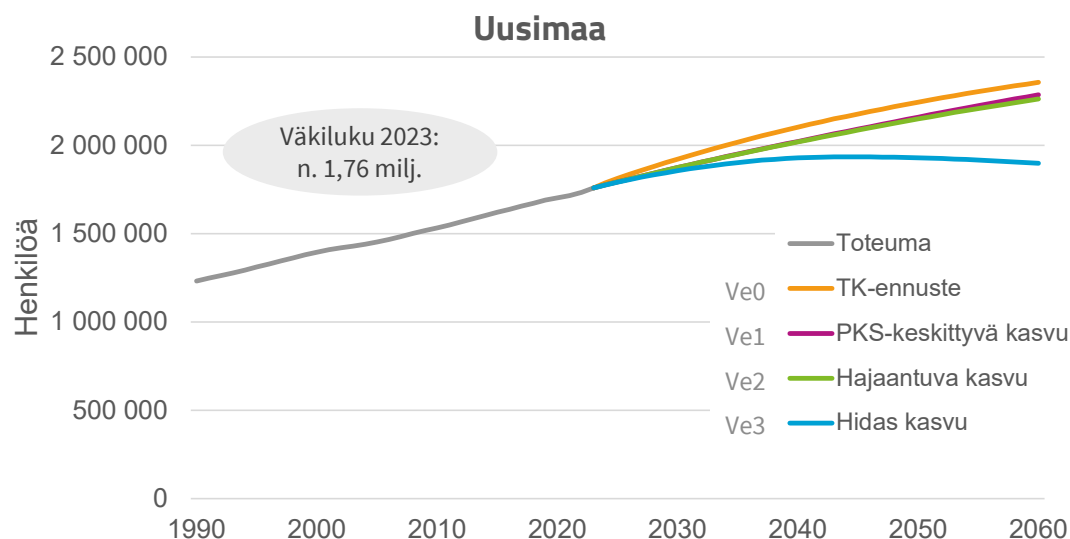
Ve1 Keskittyvä kasvu pääkaupunkiseudulle.

Ve2 Hajautuva kasvu kohdentuu koko maakunnan alueelle tasaisemmin kuin Ve1

Ve3 Hidastuva kasvu kohdistuu kuten Ve1

Väestökehitys Uudenmaan maakunnassa 2023-2060

- **Nopean kasvun vaihtoehdoissa** maakunnan väkiluku vuonna 2060 olisi noin 2,26–2,36 miljoonaa henkeä.
 - Ennustekaudella kasvua olisi noin 500 000–600 000 henkeä.
 - Tilastokeskuksen ennusteessa väestönkasvu on kauden alussa nopeampaa voimakkaamman nettomaahanmuuton seurauksena mutta hidastuu ennustekauden aikana sekä luonnollisen väestönkasvun että pienentyneen netto-muuttomäärän seurauksena.
- **Hitaan kasvun vaihtoehdossa** maakunnan väkiluku vuonna 2060 on noin 1,9 miljoonaa.
 - Koko ennustekaudella kasvua olisi noin 140 000 henkeä.
- Kasvu perustuu nettomuuttoon, sillä kaikissa vaihtoehdoissa luonnollinen väestönkasvu pienenee ja pääosin muuttuu negatiiviseksi ennustekauden aikana.

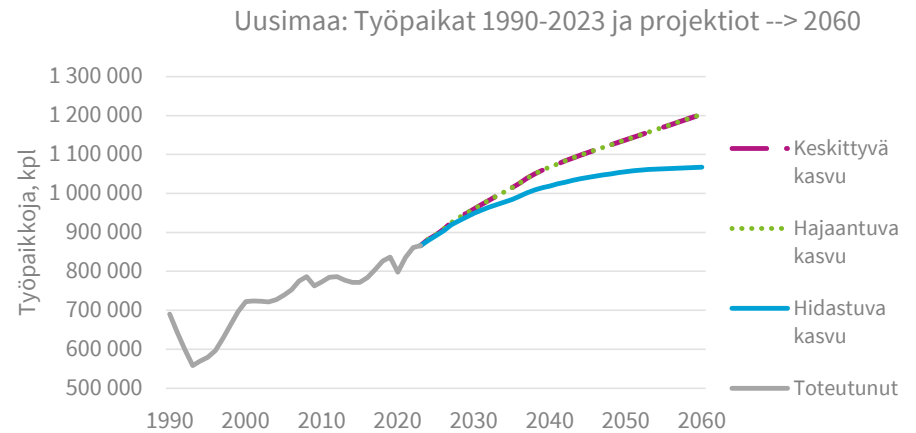

Kasvu eri vaihtoehdoissa (%/v. keskim.)

	Ve0 TK-enn.	Ve1 Keskittyvä	Ve2 Hajautuva	Ve3 Hidastuva
2000-2023	1,0	1,0	1,0	1,0
2023-2040	1,1	0,8	0,8	0,5
2040-2060	0,6	0,6	0,6	-0,1

Työpaikkakehitys Uudellamaalla 2023-2060

- Työpaikat kasvavat vahvasti 2030-luvulla
- Nopean kasvun vaihtoehdoissa Uudenmaan työpaikkojen kasvu jatkuu viime vuosien trendiä seuraten. Kasvu hidastuu hieman 2040-luvulta alkaen työikäisen väestön kasvun hidastuessa.
- Hidastuvassa kasvussa työpaikkojen nousu hidastuu 2030-luvulla ja määrä kääntyy laskuun 2040-luvulla
- Työpaikkojen kasvun hidastuminen perustuu työikäisen väestön kasvun hiipumiseen – hidastuvan kasvun vaihtoehdossa lopulta myös työikäisen väestön vähenemiseen. Eri kasvuvaihtoehtojen välillä on eroa myös työvoiman kysyntään vaikuttavien investointien määrässä.

Kasvu eri vaihtoehdoissa (%/v. keskim.)

	Ve1 Keskittyvä	Ve2 Hajautuva	Ve3 Hidastuva
2000-2023	0,8	0,8	0,8
2023-2040	1,2	1,2	1,0
2040-2060	0,6	0,6	0,2

Väestönkasvu ja asukasrakenteen muutos vaikuttavat asumiseen, työhön ja liikkumiseen

- **Uudenmaan väestönkasvu perustuu tulevaisuudessa maahanmuuttoon** ja maahanmuuttajataustaisen väestön muuttoon muualta Suomesta Uudellemaalle.
- Maahanmuuton ansiosta väestön ikärakenne säilyy nuorempana kuin ilman maahanmuuttoa. Silti Uudellamaalla kaikissa kasvuvaihtoehdoissa **ikäntyneen väestön määrä lisääntyy erittäin voimakkaasti**, mikä heijastuu mm. palvelutarpeeseen ja liikkumiseen.
- Yhdessä maahanmuuttajataustaisen väestön lisääntyminen ja väestön ikääntyminen **muokkaavat Uudenmaan työ- ja asuntomarkkinoita**.
 - Työperäinen maahanmuutto parantaa työvoiman tarjontaa ja työmarkkinoiden toimivuutta.
 - Asukasrakenteen monipuolistuminen heijastuu asumistarpeisiin, asumisen kysyntään ja valintoihin sekä asukkaiden palvelutarpeeseen.
- Väestön ja työpaikkojen kasvu ei jakaudu tasaisesti Uudenmaan alueella. Pääkaupunkiseudun kasvu parantaa kuitenkin koko maakunnan hyvinvointia vetämällä mukanaan myös muita Uudenmaan kuntia.
- Uudenmaan eri alueet tarjoavat erityyppistä asumista erilaisiin tarpeisiin. Asuntotuotannon ohjaus vaatii monitahoista yhteistyötä koko maakunnan alueella (kunnat-maakunta-valtio, kuntien eri toimialat, hyvinvointialueet).

Kilpailukyky edellyttää investointeja ja osaamista – alueiden erilaiset profiilit ovat vahvuus

- Uudellamaalla toimivan vientivetoisen teollisuuden ja sitä tukevien palveluiden kasvu edellyttää **investointeja tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä aineelliseen pääomaan**, kuten koneisiin ja laitteisiin sekä tuotantorakennuksiin. Parantuva kilpailukyky ja tuottavuus mahdollistavat sekä tavara- että palveluviennin kasvun.
- Kansainväliset yritykset kilpailuttavat maita, alueita ja kuntia tuotantolaitosten sijoittumisalueina. Kansainvälisesti Uudenmaan haasteena on kilpailijamaihin ja –alueisiin verrattuna kaukainen sijainti, heikko saavutettavuus ja korkeat matkustus- ja kuljetuskustannukset.
- Vihreä siirtymä ei kuitenkaan etene yksittäisten hankkeiden varassa vaan perustuu arvoketjuille. Onnistunut vihreä siirtymä vaatii alueiden välistä yhteistyötä, jossa **Uudenmaan alueiden erilaiset profiilit ovat vahvuus**:
 - Pk-seudun vahvuus on TKI-toiminta, osaaminen ja ekosysteemit.
 - KUUMA-seudulla painottuvat teollinen tuotanto, logistiikka ja pk-seudun läheisyydestä saatavat edut.
 - Länsi- ja Itä-Uudellamaalla rantavyöhykkeen satamat ovat merkittävä vetovoimatekijä, samoin alueen vahva teollinen historia, joka luo polkuriippuvuuden kautta vahvan pohjan teollisille vihreän siirtymien investoinneille.
- **Investointien volyymia, ajoitusta ja sijoittumista on erittäin vaikea ennustaa.**

Tulevaisuus on epävarmaa – kasvusuuntien ennakointi auttaa reagoimaan myös yllätyksiin

- **Projektit tarjoavat kunnille kasvuhaarukan**, jonka sisällä väestö- ja työpaikkamäärä vaihtelee melko suurella todennäköisyydellä. Erot eri kasvuvaihtoehtojen välillä ovat erittäin merkittäviä erityisesti pääkaupunkiseudun ulkopuolella.
- **Kasvu edellyttää rakentamismahdollisuuksia** asumiselle ja yritystoiminnalle sekä toimivaa liikennejärjestelmää.
- Kaavoitus ja liikennesuunnittelu mahdollistavat kasvun toteutumisen, mutta eivät takaa kasvua. Toisaalta rakentamismahdollisuuksien puute ja liikennejärjestelmän heikko toimivuus voivat muodostaa pullonkaulan väestön ja työpaikkojen lisäykselle ja yritystoiminnan kasvulle.
- Jos nopea kasvu realisoituu, kunta luo edellytyksiä rakentamiselle kaavoituksella ja toteuttamalla infra-investointeja. Jos kasvu on hidasta tai trendit kääntyvät laskuun, on tärkeää priorisoida, mihin vähäistä kasvua suunnataan ja mihin rajalliset investoinnit ja kehittämispanokset kohdistetaan.
- Ydinalueilla joudutaan tasapainoilemaan kasvun ja lähiluonnon säästämisen välillä, kun taas joillain alueilla saatetaan tarvita keinoja hallita supistumista.

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

 uudenmaanliitto.fi

 [@Uudenmaanliitto](https://twitter.com/Uudenmaanliitto)

 [Uudenmaan liitto](https://facebook.com/Uudenmaanliitto)

 [My Uusimaa](https://instagram.com/MyUusimaa)